

СОЦІАЛЬНО-ГІГІЄНИЧНИЙ МОНІТОРИНГ ЗДОРОВ'Я ШКОЛЯРІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЗДОРОВ'Я СПРЯМОВАНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Калиниченко І.О.

*Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка,
кафедра спортивної медицини та валеології*

Відомо, що впровадження сучасних навчальних програм та суттєві зміни навчальних планів у закладах освіти часто відбуваються без врахування індивідуального рівня адаптаційних можливостей організму дітей, що впливає на формування функціональних відхилень та виникнення хвороб (Кучма В. Р., М. І. Степанова, 2001, 2009; Даниленко Г. М., 2006 -2010; Кокун О. М., 2006). Серед зовнішніх факторів ризику, що формують передпатологічні і патологічні стани у дітей пріоритетними є умови навчання і виховання, що часто не відповідають гігієнічним нормам і санітарним правилам. Тому особливо актуальним на сьогодні залишається питання гігієнічної оцінки здоров'я формуючого потенціалу навчального закладу.

Метою дослідження було передбачено обґрунтувати і визначити основні організаційні аспекти проведення соціально-гігієнічного моніторингу (СГМ) здоров'я школярів.

Серед загальних принципів СГМ здоров'я дитячого населення актуальним є його міжвідомчий характер, що передбачає об'єднання інформації про стан здоров'я з даними про соціальні умови життєдіяльності, внутрішньошкільні умови та організацію навчання на основі принципу зворотного зв'язку з можливою повторною оцінкою системи із внесенням необхідної корекції для досягнення очікуваного результату.

Зважаючи на міжгалузевий характер проблеми, СГМ здоров'я дітей має за мету забезпечити фактичним матеріалом інформаційну базу системи управління здоров'я формуючою діяльністю навчального закладу як на рівні окремого навчального закладу так і на регіональному і державному рівнях.

До основних задач СГМ належить виявлення, реєстрація, накопичення даних, аналітична їх обробка та прогнозування тенденцій розвитку системи за трьома напрямками: оцінка здоров'я формуючого потенціалу навчального закладу, оцінка фізичного стану дітей як сукупності взаємопов'язаних ознак (фізичного розвитку, типу конституції, показників фізіологічних функцій, адаптаційних можливостей організму, розвитку рухових якостей) та оцінки відповідності здоров'я формуючої діяльності закладів освіти очікуванням учнів і батьків.

За умови проведення СГМ, фізіологічні і морфологічні показники, які складають основу прогностичної характеристики учня, можуть відображати як початковий рівень (потенціал здоров'я), так і перспективи його формування, збереження і зміцнення у майбутньому. Розроблена модель моніторингу дозволяє адекватно і компактно вивчати фізичний стан школярів і умови шкільного середовища, у якому реалізується здоров'я формуючий потенціал навчального закладу.